

*Робоча програма
навчальної дисципліни*

Блогінг

K a r a z i n M e d i a T o p o s G r o u p 2 0 1 9

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра медіакомунікацій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

_____

“ _____ ” _____ 2019 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

БЛОГІНГ

рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень

галузь знань 06 – «Журналістика»

спеціальність 061 – «Журналістика»

освітньо-професійна програма «Аудіовізуальні медіа та цифрова журналістика»

вид дисципліни за вибором

факультет Соціологічний

2019 / 2020 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою соціологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

26 червня 2019 року, протокол № 6

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Ярьсько К. В., кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри медіакомунікацій;
Соломадін І. М., старший викладач кафедри медіакомунікацій

Програму схвалено на засіданні кафедри медіакомунікацій

Протокол від 20 червня 2019 року № 6

Завідувач кафедри медіакомунікацій

_____ Л. В. Стародубцева

Програму погоджено методичною комісією соціологічного факультету

Протокол від 25 червня 2019 року № 9

Голова науково-методичної комісії соціологічного факультету

_____ Ю. Г. Сорока

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Блогінг»
складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки
другого (магістерського) рівня
спеціальності 061 – «Журналістика»
освітньо-професійної програми «Аудіовізуальні медіа та цифрова журналістика»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: ознайомлення студентів із феноменом блогінгу та особливостями журналістської діяльності в добу нових медіа; розкриття специфіки про місце блогінгу у системі сучасних засобів масової комунікації.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни: розкриття специфіки блогінгу в культурі нових медіа, формування уявлення про феномен авторства у блогосфері; опанування знаннями про специфіку блогінгу в українському медіапросторі.

1.3. Кількість кредитів: 3 кредити

1.4. Загальна кількість годин: 90 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
16 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
0 год.	0 год.
Самостійна робота	
58 год.	82 год.
Індивідуальні завдання	
0 год.	

1.6. Заплановані результати навчання: знайомство з основними принципами і прийомами блогінгу в контексті сучасних комунікаційних технологій, оволодіння навичками роботи журналіста в блогосфері; розробка і реалізація індивідуальних авторських інтернет-проектів, а саме створення та ведення власних блогів на різних платформах.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Блогінг в культурі нових медіа

Тема 1. Блогінг і культура нових медіа: спектр ключових понять

Поняття «блог», «блогер», «блогінг», «блогосфера»: етимологія та дефініції. Визначення поняття «Нові медіа». Глобалізація і нові медіа. Нові медіа як інструмент соціальних змін.

Національна безпека. Інтерактивність і нові медіа. Індустрія нових медіа. Нові медіа як союз інтерактивних комунікаційних технологій і цифрових способів доставки інформації, в якому головним посередником є мережа Інтернет. Блогінг і феномен нових медіа.

Тема 2. Культура Веб 2.0, трансмедійний сторітелінг і блогосфера

Ключові поняття і принципи культури Веб 2.0. Блогосфера як складова культури Веб 2.0. Мінливі образи Інтернету в 1990-ті–2000-ні рр.: утопії, страхи, очікування, пов'язані з цифровими технологіями. Реалізація принципів культури Веб 2.0 у блогерських проєктах. Веб як платформа; синдикація, «mash-up»; призначені для користувача сервіси і призначений для користувача контент; фольксономія; «Longtail»; принцип «мудрості мас». Користувач нових медіа як новий тип споживача медійної інформації. Вплив культури web 2.0 на освіту. Блогінг як платформа трансмедійного сторітелінгу. Поняття трансмедійного сторітелінгу (Transmedia Storytelling). Просування історії через історію: трансмедійні проєкти для блогосфери, ТБ та соціальних мереж. Місце блогосфери в культурі Веб 2.0.

Тема 3. Блогінг і специфіка комунікації в цифрових медіа

Блог як культурна форма. Блог як засіб комунікації. Соціальні, культурні і політичні наслідки популярності мережеских щоденників. Риси комунікації у віртуальному середовищі: ділове і неформальне спілкування. Політична комунікація; розваги, гра, творчість. Електронна комерція. Особливості вербальних і візуальних текстів в Інтернеті. Проблема культурного перекладу тексту на мову цифрових медіа. Нові медіа та мережеский принцип соціальної організації. Наддержавний характер мереж. Проблематика локальних структур, що самоорганізуються. Віртуальні співтовариства як нова форма соціальності. Феномен соціальних мереж в культурі 2000-х рр. Правила поведінки блогера та інформаційна безпека в цифрових медіа.

Розділ 2. Авторство у блогосфері

Тема 1. Феномен авторства і блоготворчість

Творчість у блогосфері. Соціальне значення блогінгу, його зв'язок з вирішенням актуальних проблем суспільства. Соціальне явище авторства в блогосфері. Авторське право у блогосфері. Блоготворчість. Творчість як створення об'єктивно та суб'єктивно нового. Аналіз творчості у блогосфері з точки зору особистісного та людського факторів. Взаємозв'язок особистості та діяльності у блогосфері. Розвиток особистості блогера. Блогер, його характерні риси. Експертна думка автора. Блогінг як спосіб професійного, соціального, громадянського, політичного розвитку людини. Відмінності між професійною журналістикою та блогінгом. Презентація блогерських ідей власного творчого розвитку. Створення акаунту та написання тексту на <https://enigma.ua/>. Просвітництво як джерело творчості. Просвітницька функція блогінгу. Д/з: 1. Написати просвітницький текст за обраною тематикою і розташувати його на одній з блог-платформ.

Тема 2. Робота з інформацією в блогінгу

Поняття джерела інформації. Достовірна та недостовірна інформація в блогосфері. Відкриті джерела. Компетентні джерела. Конфіденційна інформація. Документ як джерело інформації. Документ у вузькому та широкому сенсі. Людина як джерело інформації. Об'єктивність та суб'єктивність інформаційного джерела. Межі компетентності. Предметно-речове середовище як джерело інформації. Межі компетенції автора. Людина як інформаційне джерело в блогінгу. Як розрізнити авторитетні джерела? Експерт. Метод експертного опитування. Межі компетенції експерта. Використання соціальних мереж та блогерських платформ для збору інформації. Збір, аналіз інформації та робота з документами в блогінгу. Збір інформації у відкритих реєстрах та Інтернеті. Спостереження як метод збору інформації. Люди як джерело інформації. Інтерв'ю як

джерело інформації. Перевірка та верифікація інформації. Методи роботи з інформацією: аналіз, порівняння, узагальнення, класифікація, аналогізування, моделювання, висновки. Правила безпеки. Цифрова безпека. Д/з. За темою власного проекту зробити підбірку задокументованих висловлювань людей в блогах, статтях, інтерв'ю, об'єднати у власному тексті та оформити цитування, написати текст (або записати відео) за обраною тематикою з використанням різних типів документів і розташувати його на одній з блог-платформ.

Тема 3. Журналістські розслідувальські проекти в блогосфері

Характеристика та ознаки журналістського розслідування. Специфіка розслідувальських проектів у блогосфері. Тематика розслідувань. Гіпотеза розслідування. Кабінетне та польове розслідування. Онлайн-розслідування. Труднощі, перешкоджання і ризики в розслідуваннях. Етика журналістського розслідування. Взаємодія команд з розслідування з традиційною журналістикою та блогосферою. Написання ексклюзивного матеріалу як вступу до спеціальної статті; перетворення його у нову форму (наприклад, текст у ТВ-репортаж, ютуб-блог тощо). Систематизація даних в журналістському розслідуванні. Хронологія розслідування. Реконструкція подій. Викривлення фактів та надання неточної інформації в розслідуванні. Фактчекінг: перевірка інформації. Сторітелінг розслідування. Розробка та презентація блогерських проектів адаптації спеціальної журналістики для широкої цільової аудиторії. Д/з: Написати текст для широкої аудиторії на основі розслідування чи іншої форми оприлюдненої спеціальної журналістської роботи і розташувати його на одній з блог-платформ.

Тема 4. Блогінг в українській медіасфері

Блогінг і блогосфера як складові українського інформаційного середовища. Особливості медіаринку України, необхідність його реформування. Блогінг в контексті українських ЗМК. Порушення свободи слова та етичних правил у практиці сучасних українських ЗМК. Професійні норми як складова соціальних норм. Зв'язок між етикою та безпекою. Блогінг як втілення свободи слова. Специфіка українських блогерських проектів. Громадянська позиція автора в блогосфері. «Блогер-громадянин»: характеристика громадянської позиції авторів української блогосфери. Формування етичного кодексу блогера. Написання тексту, в якому містяться етичні проблеми досліджуваної сфери. Д/з: Розробити презентацію власних блогерських проектів «Ми – блогери!».

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Блогінг в культурі нових медіа												
Разом за розділом 1	46	8	8	–	–	30	46	2	2	–	–	42
Розділ 2. Авторство у блогосфері												
Разом за розділом 2	44	8	8	–	–	28	44	2	2	–	–	40
Усього годин	90	16	16	0	0	58	90	4	4	0	0	82

4. Теми семінарських і практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма навчання)	Кількість годин (заочна форма навчання)
	Розділ 1. Блогінг в культурі нових медіа	8	2
1	Визначення поняття «нові медіа»	2	2
2	Блогінг і блогосфера як складові культури нових медіа	2	–
3	Блогінг як платформа трансмедійного сторітелінгу	2	–
4	Реалізація принципів культури Веб 2.0 у блогерських проектах	2	–
	Розділ 2. Авторство у блогосфері	8	2
1	Авторське право і творчість у блогосфері	2	2
2	Формування етичного кодексу блогера	2	–
3	Громадянська позиція автора в блогосфері.	2	–
4	Проведення журналістського розслідування у блогосфері	2	–
	Разом	16	4

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин (денна форма навчання)	Кількість годин (заочна форма навчання)
1	Розділ 1. Блогінг в культурі нових медіа	30	42
	Створити три блоги на теми, заявлені в програмі курсу, та розмістити їх на одній з блог-платформ		
2	Розділ 2. Авторство у блогосфері	28	40
	Розробка і презентація авторського блогерського проекту		
	Разом	58	82

6. Індивідуальні завдання

За дисципліною «Блогінг» індивідуальні завдання не передбачені.

7. Методи контролю

Поточний контроль: усні опитування на заняттях за контрольними програмними питаннями поточної та попередніх тем; мікроконтрольні роботи, які проводяться на

початку заняття; оцінювання ступеню активності студентів та якості їх відповідей на заняттях; тестові завдання.

Контроль виконання самостійних робіт: перевірка виконання творчих завдань (усна доповідь, есе, індивідуальні та колективні мультимедійні презентації).

Контрольна робота з розділу 1 «Блогінг в культурі нових медіа».

Підсумковий контроль (екзамен): перевірка рівня засвоєння студентами теоретичного та практичного навчального матеріалу в цілому; вміння студента використовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання				Екзамен	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом		
Т 1–3	Т 1–4	15	60	40	100
15	30				

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно
70–89	добре
50–69	задовільно
1–49	незадовільно

9. Рекомендована література

Основна література

Розділ 1. Блогінг в культурі нових медіа

1. Айзексон В. Інноватори. Як група хакерів, геніїв та гіків здійснила цифрову революцію. Київ : Наш Формат, 2017. 488 с.

2. Бакулев Г. П. Массовая коммуникация. Западные теории и концепции. Москва : Аспект-пресс, 2005. 176 с.

3. Дебрэ Р. Введение в медиологию / пер. с фр. Москва : Праксис, 2010. 368 с.

4. Дейк Т. А. ван. Язык, познание, коммуникация / пер. с англ. Благовещенск ; Москва : ГУ-ВШЭ, 2000. 608 с.

5. Иванов Д. В. Виртуализация общества : версия 2.0. Санкт-Петербург : Петербургское Востоковедение, 2002. 217 с.

6. Кастельс М. Галактика Интернет. Размышления об Интернете, бизнесе и обществе / пер. с англ. Екатеринбург : У-Фактория, 2004. 328 с.
7. Маклюэн М. Понимание медиа : Внешние расширения человека / пер с англ. Москва ; Жуковский : Канон-Пресс-Ц, Кучково Поле, 2003. 462 с.
8. Манович Л. Язык новых медиа / пер. с англ. Москва : Ад Маргинем, 2016. 400 с.
9. Новые медиа : социальная теория и методология исследования : словарь-справочник / отв. ред. О. В. Сергеева, О. В. Терещенко. Санкт-Петербург : Алетейя, 2015. 264 с.
10. Encyclopedia of New Media : An Essential Reference to Communication and Technology / ed. by Steven G. Jones. Thousand Oaks, CA : Sage Publications, 2003. 532 p.
11. New Media, Old Media / ed. by Natalie Fenton. London, New Delhi : Journalism & Democracy in the Digital Age. London : SAGE Publications, 2010. 220 p.
12. New Media Language / ed. by Jean Aitchison and Diana M. Lewis. London ; New York : Routledge, 2004. 209 p.

Розділ 2. Авторство у блогосфері

1. Журналистское расследование : История метода и современная практика / под ред. А. Д. Константинова. Санкт-Петербург : «Издательский дом Нева» ; Москва : ОЛМА-ПРЕСС, 2003. 480 с.
2. Засоби масової інформації : професійні стандарти, етика та законодавчі норми : наук. видання / укл. : Т. Петрів, А. Сафаров, В. Сюмар, О. Чекмишев О. Київ : Ніч лава, 2006. 100 с.
3. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. Львів : ПАІС, 2004. 268 с.
4. Кузнецов И. Н. Информация : сбор, защита, анализ : учеб. пособие для вузов / И. Н. Кузнецов. — М. : ООО Изд-во Яуза, 2001. — 320 с.
5. Ноель-Нойманн Е. Громадська думка // Публіцистика. Масова комунікація : Медіа-енциклопедія / за заг. ред. В. Ф. Іванова. Київ : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. С. 115–128.
6. Соціальні мережі як інструмент взаємовпливу влади та громадянського суспільства : монографія / О. С. Онищенко, В. М. Горовий, В. І. Попик та ін. Київ : НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2014. 260 с.
7. Халер М. Пошук і збір інформації : навч. посібник / пер. з нім. за загал. ред. В. Ф. Іванова та А. Коль. Київ : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2006. 308 с.
8. Birley S. How to Be a Blogger and Vlogger in 10 Easy Lessons : Learn how to create your own blog, vlog, or podcast and get it out in the blogosphere! Cumbria, UK : Walter Foster Jr ; Spi edition, 2016. 64 p. (Super Skills).
9. Foust J. Online Journalism : Principles and Practices of News for the Web. 3rd ed. New York ; London : Routledge, 2011. 336 p.
10. Hernandez R. K., Rue J. The Principles of Multimedia Journalism : Packaging Digital News . New York ; London : Routledge, 2015. 232 p.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

Розділ 1. Блогінг в культурі нових медіа

1. Лапина-Кратасюк Е. Особенности новых медиа URL : <https://postnauka.ru/video/38005> (дата звернення: 11.06.2019).
2. Добро пожаловать – web 4.0. URL : <https://eveda.wordpress.com/2010/10/01/%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D0%B6%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%82%D1%8C-%E2%80%93web-4-0/> (дата звернення: 15.06.2019).
3. Соломадин И. Образование 2.0 : Индивидуальная траектория, особая среда и равноправие участников. URL : <http://blog.schoolchampion.in.ua/2011/07/obrazovaniye-2-0/> (дата звернення: 13.06.2019).
4. Соломадин И. Новые медиа : между манипуляцией и диалогом. URL : http://issuu.com/mediatopos2/docs/media-studies-for-site__2_ (дата звернення: 14.06.2019).
5. Соловьяненко Д. В. Ключевые принципы веб 2.0. URL : <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/6913/22-Solovyanenko.pdf?sequence=1> (дата звернення: 15.06.2019).
6. О'Рейлі Т. Що таке веб 2.0. URL : <https://www.rulit.me/books/shcho-take-veb-2-0-read-250163-1.html> (дата звернення: 16.06.2019).
7. Сервисы web 2.0. Презентация URL : <https://ppt-online.org/90106> (дата звернення: 13.06.2019).
8. Блоги как культурная форма. Социальные, культурные и политические следствия сетевых дневников. URL : <http://old.computerra.ru/think/207112/> (дата звернення: 17.06.2019).
9. Новые медиа и сетевой принцип социальной организации. URL : <http://www.towave.ru/pub/pravila-vzaimodeistviya-v-sotsialnykh-media.html> (дата звернення: 10.06.2019).
10. Надгосударственный характер сетей. URL : <http://www.belaruspartisan.org/m/opinions/208145> (дата звернення: 14.06.2019).
11. Виртуальные сообщества как новая форма социальности: виртуальное общество? URL : <http://www.rae.ru/monographs/23-644> (дата звернення: 10.06.2019).
12. Фильм М. Влияние феномена социальных сетей на процессы самоорганизации общества. URL : <http://niisocio.ru/press-centr/nauchnye-stati/142-vliyanie-fenomena-otsialnykh-setej-na-protsessy-samoorganizatsii-obshchestva> (дата звернення: 15.06.2019).
13. Jenkins Н. Transmedia Storytelling. URL : http://henryjenkins.org/2007/03/transmedia_storytelling_101.html (дата звернення: 13.06.2019).

Розділ 2. Авторство у блогосфері

1. Блоги всеукраїнських інтернет-видань. URL : <http://www.pravda.com.ua/>, <http://24tv.ua/>, <http://www.radiosvoboda.org/>, <http://www.hromadske.tv/air/efir/>, <http://zik.ua/>, <http://www.galychyna.if.ua/>, <http://report.if.ua/>, <http://gk-press.if.ua/> (дата звернення: 10.06.2019).
2. Дзеркало тижня. URL : <http://dt.ua/> (дата звернення: 12.06.2019).

3. Журналістика даних : посібник. Громадянська журналістика даних. URL : <http://texty.org.ua/pg/chapter/newsmaker/read/40161/41883> (дата звернення: 16.06.2019).
4. Половинчак Ю. М. Особливості функціонування української блогосфери URL : http://seanewdim.com/uploads/3/2/1/3/3213611/polovynchak_y._features_of_functioning_of_ukrainian_blogsphere.pdf (дата звернення: 13.06.2019).
5. Ткаченко І., Фенько Н., Фомін Є. Професійні основи блогера. URL : <http://uhrf.org/download/32.pdf> (дата звернення: 10.06.2019).
6. Українська блогосфера. URL : <http://blogsphere.com.ua/> (дата звернення: 12.06.2019).
7. Фактор внутрішнього цензора. URL : http://www.telekritika.ua/redpolitics/2012-02-24/69839?theme_page=160& (дата звернення: 15.06.2019).
8. Центр демократії та верховенства права. URL : <http://cedem.org.ua/> (дата звернення: 10.06.2019).
9. Шенкнех М. Українська блогосфера : хто, коли, навіщо? // MIXARIUM. URL : <https://mixarium.wordpress.com/2017/01/14> (дата звернення: 11.06.2019).
10. Як нові медіа змінили журналістику. URL : <http://newmedia2016.digital-books.ru/> (дата звернення: 14.06.2019).